

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 41/2024)

София, 30 октомври 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 24.10.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
4.	Цени	6
4.1	Зърнени и маслодайни култури	6
4.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 24.10.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

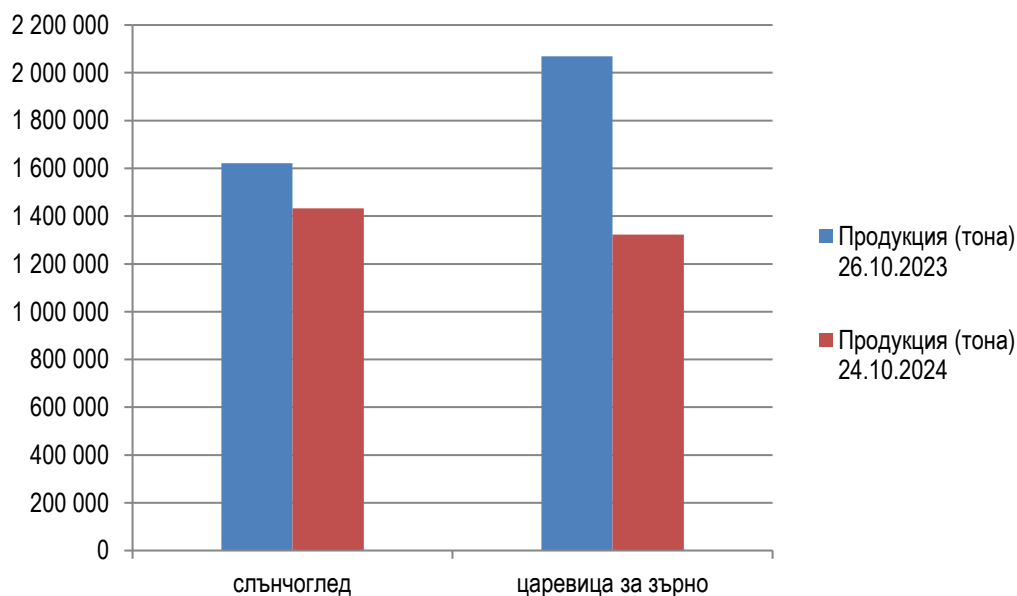
По оперативни данни, към 24 октомври 2024 г. продукцията от слънчоглед и царевица за зърно е съответно с 11,6% и 36,1% под нивото отпреди една година. Това е основно вследствие на получените по-ниски средни добиви от декар, поради сухото и горещо време през лятото на 2024 г., като при царевицата се наблюдава и леко намаление на реколтираните площи.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 24.10.2024 г., ха

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 039	921 805	858 428	918 666	1 621 027	1 432 978	189	156	7,2%	7,0%	-11,6%	-17,5%
царевица за зърно	534 947	510 135	493 900	481 589	2 069 304	1 322 251	419	275	-4,6%	-2,5%	-36,1%	-34,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 24.10.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Съчетанието от по-голям размер реколтирани площи и повишена продуктивност от декар води до ръст на производството на тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ от над 43% на годишна база. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 9,9% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 24.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 282	2 083	3 512	3 163	154	152	-8,7%	-8,7%	-9,9%	-1,3%
Тютюн-Виржиния	431	469	426	469	635	912	149	194	8,8%	10,1%	43,6%	30,2%
Тютюн-Бърлей	140	192	140	192	295	423	211	220	37,1%	37,1%	43,4%	4,3%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Според последните оперативни данни, производството на пипер, домати, пъпеши и дини, отглеждани на открито, е в границите от 4,5% (домати) до 62% (дини) повече спрямо година по-рано, за което допринася по-големият размер реколтирани площи до момента. При дините, пипера и доматите се отчитат и повишени добиви от декар. На този етап прибраните количества картофи и зеле изостават съответно с 18,1% и 31,6% на годишна база. Реколтата от ягоди е малко под миналогодишната (с 1,8%).

От началото на 2024 г. досега оранжерийното производство на домати се свива с 30,3% спрямо аналогичния период на 2023 г. По-умерено е намалението при оранжерийните краставици – с 10,8%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 24.10.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	6 550	5 567	110 384	90 385	1 685	1 624	-11,4%	-15,0%	-18,1%	-3,6%
Зеле	1 412	1 469	807	638	15 415	10 550	1 910	1 654	4,0%	-20,9%	-31,6%	-13,4%
Дини	3 653	5 643	3 635	5 631	76 822	124 428	2 113	2 210	54,5%	54,9%	62,0%	4,6%
Пъпеши	2 879	3 344	2 778	3 252	26 727	28 522	962	877	16,2%	17,1%	6,7%	-8,8%
Пипер на открито	2 248	2 277	2 241	2 244	36 746	38 388	1 640	1 711	1,3%	0,1%	4,5%	4,3%
Домати на открито	2 151	2 552	2 147	2 524	49 706	65 830	2 315	2 608	18,6%	17,6%	32,4%	12,7%
Ягоди на открито	883	856	872	837	5 962	5 857	684	700	-3,1%	-4,0%	-1,8%	2,3%
Домати в оранжерии	533	524	532	508	54 929	38 311	10 325	7 542	-1,7%	-4,5%	-30,3%	-27,0%
Краставици в оранжерии	437	422	431	417	49 273	43 946	11 432	10 539	-3,4%	-3,2%	-10,8%	-7,8%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 24 октомври 2024 г. продукцията от сливи, десертно грозде, малини, круши и орехи е с между 4,1% (сливи и десертно грозде) и 25,9% (орехи) над отчетената по същото време на миналата година, вследствие на увеличение както на реколтираните площи (с изключение на малините), така и на средните добиви от декар. Засега по-малко са прибраните количества винено грозде (с 8,2%) и ябълки (с 15,5%).

Площи и производство от трайни насаждения към 24.10.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	26.10.2023	24.10.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 273	4 120	3 305	3 069	31 833	26 909	963	877	-3,6%	-7,1%	-15,5%	-8,9%
круши	563	625	504	583	2 607	3 165	517	543	11,0%	15,7%	21,4%	5,0%
сливи	8 940	9 212	8 916	9 156	54 005	56 212	606	614	3,0%	2,7%	4,1%	1,3%
орехи	8 195	8 618	5 418	6 366	4 668	5 876	86	92	5,2%	17,5%	25,9%	7,0%
малини	1 752	1 737	1 750	1 737	6 139	6 584	351	379	-0,9%	-0,7%	7,2%	8,0%
лозя винени	29 247	28 305	27 436	27 986	140 272	128 742	511	460	-3,2%	2,0%	-8,2%	-10,0%
лозя десертни	2 695	2 586	2 653	2 580	12 099	12 601	456	488	-4,0%	-2,8%	4,1%	7,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

През последната седмица се наблюдава известно ускоряване на сеитбата на пшеница и ечемик за реколта `2025, в резултат на което изоставането на засетите площи спрямо година по-рано се свива до съответно 16,4% и 10%. На този етап при маслодайната рапица и ръжта се отчита увеличение на засетите площи респективно с 3,1% и 17,1% на годишна база, а при тритикалето – незначително намаление (с 1,5%).

Засети площи с есенници към 24.10.2024 г. (ха)

	26.10.2023	24.10.2024	Изм., %
пшеница	558 438	466 722	-16,4%
ечемик	74 005	66 573	-10,0%
маслодайна рапица	86 434	89 102	3,1%
ръж	1 654	1 937	17,1%
тритикале	3 441	3 389	-1,5%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в

Бюлетин № 40/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2024 г.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 23 октомври 2024 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури бележат леко повишение спрямо предходната седмица, в рамките на 0,8% (хлебна пшеница и слънчоглед) - 2,6% (ечемика). Изключение прави цената на царевичата, която остава без промяна.

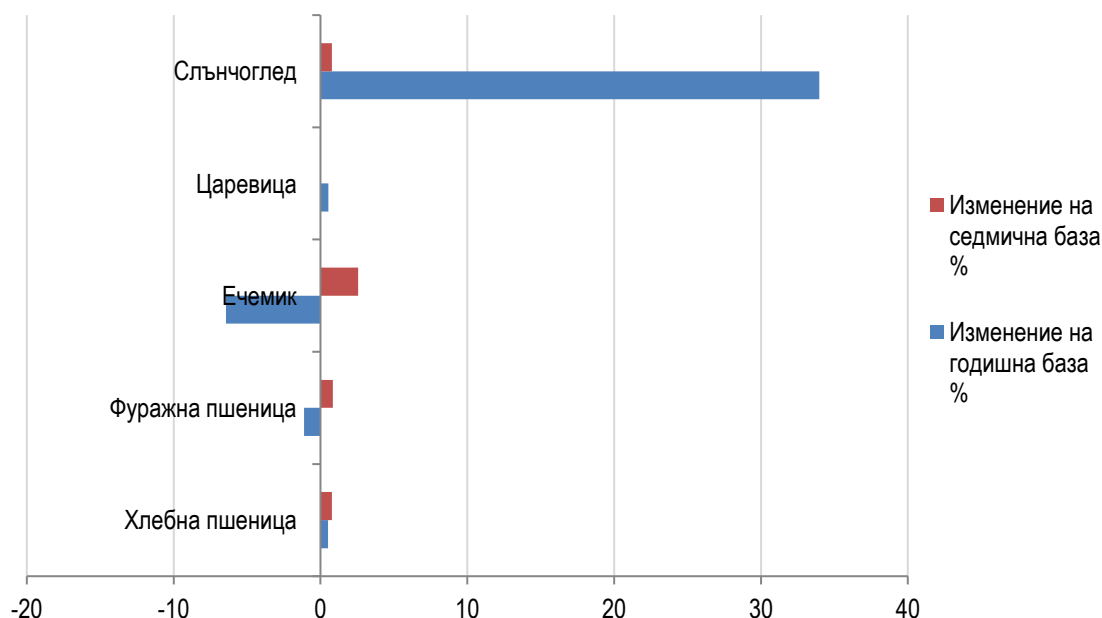
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 23.10.2024 г., лв./тон без ДДС

	25.10.2023	16.10.2024	23.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	383	382	385	0,5	0,8
Фуражна пшеница	359	352	355	-1,1	0,9
Ечемик	342	312	320	-6,4	2,6
Царевица	378	380	380	0,5	0,0
Слънчоглед	674	896	903	34,0	0,8
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 23.10.2024 г.

Поскъпването на слънчогледа на годишна база достига 34%. Изкупните цени на хлебната пшеница и царевицата вече надхвърлят нивата отпреди една година, макар и минимално (с по 0,5%), докато тези на фуражната пшеница и ечемика все още са малко по-ниски - респективно с 1,1% и 6,4%.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови отклонения при предлагането на едро на основни плодове и зеленчуци на тържищата са предимно в посока надолу. Средните цени на едро на оранжерийни краставици, картофи, пипер (червен и зелен), десертно грозде, ябълки и зеле се понижават с между 0,4% (оранжерийни краставици) и 8,4% (зеле) спрямо предходната седмица. Единствено оранжерийните домати поскъпват - с 2,3%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 25.10.2024 г., лв./кг

	27.10.2023	18.10.2024	25.10.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,20	1,20	1,17	-2,5	-2,5
домати (оранжерийни)	3,41	3,11	3,18	-6,7	2,3
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,15	2,49	2,48	15,3	-0,4
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,54	1,85	1,72	11,7	-7,0
пипер (червен)	2,04	2,13	2,07	1,5	-2,8
зеле	0,96	1,07	0,98	2,1	-8,4
дини	*	0,50	*	-	-
пъпеши	*	1,27	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	*	1,57	1,46	-	-7,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,24	2,44	2,34	4,5	-4,1

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 25 октомври 2024 г. повечето от наличните плодове и зеленчуци на тържищата се продават на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година, като най-чувствителен ръст е налице при оранжерийните краставици – с 15,3% и зеления пипер – с 11,7%. По-слабо са нараснали цените на червения пипер (с 1,5%),

зелето (с 2,1%) и десертното грозде (с 4,5%). Същевременно, картофите и оранжерийните домати са поевтинели, съответно с 2,5% и 6,7%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 25.10.2024 г.**

